

nato bolj ali manj redno vso zimo. Največje število opazovanih osebkov je bilo 20 (4.1.1997). Njivsko gos *Anser fabalis* sem prvič opazovala 4.1.1997, ko je na travniku skupaj s pribo prenočilo 7 osebkov. Redno sem jih opazovala vso zimo do 27.1., ko sem v letu videla približno 140 osebkov. Beločelo gos *Anser albifrons* sem opazovala 15.1.1997 - 30 osebkov. Opazovala sem jih na polju v bližini hiš v Slapah, ki je od tega območja oddaljeno približno 500 m. Navadno žvižgavko *Anas penelope* sem opazovala 5.1.1997 (2 samici in 1 samec). Črnogrlega ponirka *Podiceps nigricollis* sem prvič opazovala 24.1.1997, 1 osebek. Na tem delu Ljubljani se je zadrževal do 6.2.1997, ko sem ga opazovala zadnjič. Copasto črnico *Aythya fuligula*, 1 samica, sem tu opazovala od 30.1. do 9.2.1997. Zanimiva so tudi opažanja ptic, ki so bile v času ZOA opazovane, niso pa pogoste. Tako sem opazovala kragulja *Accipiter gentilis*, 1 os. (1.2., 14.2.1997 - približno 20 minut je krožil nad travniki, medtem ko so ga vrane 3 os. neprestano napadale), redno opazujem skobca *Accipiter nisus*, navadno postovko *Falco tinnunculus*, zelenonogo tukalico *Gallinula chloropus*, rečnega galeba *Larus ridibundus*, občasno sivega galeba *Larus canus*, malega detla *Dendrocopos minor* in sivo žolno *Picus canus*. V decembru 1996 sem redno opazovala sivo pevko *Prunella modularis*. Prvo letošnje belo pastirico *Motacilla alba* sem opazovala 10.2.1997. Omenim naj tudi del Ljubljani, ki teče skozi naselje Nove Fužine. Tu so se pri mostu pred jezom (pred gradom Fužine) pozimi skupaj z racami mlakaricami *Anas platyrhynchos* (do približno 160 os.) zadrževale naslednje ne prav pogoste ptice: 5 os. čopastega ponirka *Podiceps cristatus*, 2 samca sivke *Aythya ferina* ter črnogri ponirek *Podiceps nigricollis*, 1 os. (20.1.1997). Sprehajalci tu ptice redno hranijo, tako da sta se tudi sivki podili za kruhom, vendar bolj neuspešno, kajti pogosto so jima grizljaj ukradle črne liske *Fulica atra*. Opazovanja ptic ob Ljubljani na tem območju so zelo pestra in zanimiva, vendar se bojim, da se zaradi graditve avtoceste, ki na to območje neposredno meji (gnezdo vodomca *Alcedo atthis* je pod mostom avtoceste), marsikatera ptica

tu ne bo več ustavila, prezimovala ali gnezdila.

Boža Majstorovič, Preglov trg 13, 1000 Ljubljana.

Fužine

Ljubljanski del Ljubljani je bil doslej za ornitologe očitno nezanimiv, drugače si ne morem razložiti, da sem na nekaj sprehodih k njenemu bregu našel kar tri vrste, ki so v zimskem ornitološkem atlasu za ustrezní kvadrant še neevidentirane.

Mlakarice in male ponirke je pozimi moč videti povsod na Ljubljani, tudi sredi mesta, če le ni reka preveč deroča in kalna. Mlakaric je navadno največ v višini Novih Fužin, morda zaradi drevja na bregu, ali pa nemara zato, ker jih hranijo prebivalci iz bližnjih blokov.

31. decembra 1996 sem na 1.5 km dolgem odseku našel 200 mlakaric, 15 malih ponirkov in 2 liski. Ob naslednjem obisku, med zimskim štetjem ptic 19. januarja 1997, je bilo prezimujočih mlakaric še več, okoli 300, med njimi pa sem odkril še 2 na vodni gladini počivajoča samca sivke, 1 s potapljanjem zelo zavzetega samca navadnega zvonca, 5 čopastih ponirkov, ki so uspešno ribarili, in 10 lisk. Med kakimi 15 malimi ponirki, ki so bili več pod vodo kot na gladini, je bil "skoraj" zanesljivo tudi en črnogri ponirek *Podiceps nigricollis*, a sem zaradi rahle megle spregledal njegovo rdeče oko in ga zato pozivam, da se mi ponovno predstavi ob naslednjem zimskem štetju ptic.

Tretje odkritje je zelenonoga tukalica; 2 osebkov sem našel 22. januarja, ko sem prišel pogledat za črnogrim ponirkom.

Zaradi odjuge in posledično močno narasle Ljubljani se je družba ptic do mojega naslednjega obiska 25. januarja močno razredčila; ostale so le Ljubljani najzvestejše - 100 mlakaric, liske in mali ponirki.

Prav tako na Ljubljani pri Fužinah sem 21. februarja 1997 opazoval skupino galebov s 5 rečnimi in 1 sivim galebom *Larus canus*. Določitev sivega galeba ni bila težavna, saj sem si ga ogledal, ko se je spreletaval v bližini mostu za pešce, nato pa še z razdalje desetih metrov, ko je v družbi z rečnimi galebi počival na kovinski ograji mostu.

Martin Košir, Linhartova 68, 1000 Ljubljana

Čateške Toplice

Naneslo je, da sem že nekajkrat bival v Čateških Toplicah in pri tem precej prostega časa namenil opazovanju ptic v bližnji okolici. Z nekaj omahovanja, ki ga je povzročila precej deprimirajoča vsebina uvodnika v 77. številki *Acrocephalus*, sem se končno odločil, da na kratko predstavim tamkajšnjo "nepomembno" ornitofavno, in sicer predvsem zato, ker utegne v bližnji prihodnosti postati še bolj nepomembna, celo v lokalnem merilu. Nadaljnje povečevanje turističnih zmogljivosti, graditev novih odprtih bazenov in še ene "Zimske riviere" - o teh načrtih je poročalo "Delo" - bo prej ali slej povzročilo pritisk v smeri drugačne izrabe bližnje okolice od sedanje (njive, travniki, lov), recimo za različne vrste rekreacije.

Omejil sem bom na zanimivejše vrste ptic, ki sem jih opazoval na prostoru med zdraviliško-turističnim kompleksom, vrtnarijo Agraria, magistralno cesto proti Zagrebu in Savo. Območje, veliko okoli 200 ha, je v kvadrantu 8/54 (OAS) oz. WL 48 (ZOAS).

Ob Savi si sledijo topolov nasad deloma brez podrasti in deloma z grmovnato podrastjo, ekstenzivni travniki in med njimi nekaj skoraj neprehodnih goščav nenadzorovano rastočega drevja in grmovja. V krošnjah topolov med Savo in zdraviliščem sem aprila 1996 prvič opazil kolonijo **sivih čapelj**. Gnezd je bilo sedem, v enem sta bila dva mladiča. V bližnjem vrbovju na bregu Save sem 25. aprila odkril dva **kvakača**.

V grmičevju je konec aprila 1996 pelo šest območnih samcev **malega slavca**. Sedmi je pel na levem bregu Save, enega

pa sem odkril še v vasi Korte.

V spominu mi je ostal doživljanje s slavcem maja 1991, ko je mimo grma, kjer je prepeval na vse grlo, korakala četa pohodnikov na Sentviško goro, a so ga vsi preslišali. Kaže, da bi ljudje, ki tu iščejo zdravje, potrebovali tudi kako terapijo, ki bi jim izostrila sluh za slavčevo petje. Zaenkrat bolj cenijo umetne slavce - barvne televizorje v hotelskih sobah.

Za ohranitev grmovja so se verjetno zavzeli lovci, ki imajo v lovišču poljske zajce, nekaj srn in lisic, kar dosti **fazanov** in znatno manj **jerebic**.

Sava je tu ograjena s kamnometom, prodišč in mrtvic ni. Kakega bogastva obvodnih ptic zato ne bomo našli, pa vendar je bila tu leta 1991 odkrita ptica, ki bi lahko postala znamenitost Čateških Toplic, ko ne bi bilo njeno gnezdišče uničeno; to je bila **breguljka**, ki je gnezdila na levem bregu v veliki koloniji (Gregori, *Acrocephalus* 55). Ob vodi navzdol od tega uničenega gnezdišča je še nekaj manjših, v mivko vrezanih sten, a breguljkinih rogov v njih nisem našel.

Njive, kjer je zasajena pretežno koruza, so za ptice negostoljubne. Razlog za to je zbita peščena zemlja, v kateri je zelo malo deževnikov in žuželk, pa zato več premogovega prahu, ki ga je bila odložila Sava, preden so jo uklenili v sedanjo strugo.

Na južnem delu področja, v trikotniku med njivami, Savo in magistralno cesto, so revni travniki s posameznimi starimi topoli in manjšimi skupinami drevja in grmovja. Tu se pomladi oglašajo **kratko-prsti plezavčki**, ki jim mogočno drevje z razbrazdanim lubjem gotovo ustreza. Opazil sem tudi **sivo žolno**.

Zelo zanimiv prostor za ptice je leno tekoča voda, ki je nekaj vmesnega med potokom, mrtvico in kanalom za odvajanje odpadnih vod. Ta (recimo) potok napajajo termalne vode iz cele vrste odprtih in zaprtih bazenov; nekje na polovici toka se vanj izliva kanalizacija, ki ga dobro pognoji, k sreči ne v taki meri, da bi življenje v vodi zamrlo. Poleti površina kar valovi od ribjih jat, ki hlatajo za zrakom. Pred izlivom v Savo, v bližini cvtoceste, je ob bregu tudi trstišče.

Novembra 1996 so zbudili mojo radovednost ostri klici, ki jih ni bilo težko